

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 11 marca 2021r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu G. K. prawo do emerytury górniczej począwszy od dnia 2 listopada 2020r.

Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony G. K. był pracownikiem KWK (...) w M. od 3 listopada 1989 r. do 29 września 2009 r. z tym, że:

- od 3 listopada 1989 r. do 26 października 1992 r. był zatrudniony jako ślusarz pod ziemią;
- od 9 maja 1994 r. do 30 czerwca 1996 r. jako ślusarz pod ziemią;
- od 1 lipca 1996 r. do 29 lutego 2000 r. jako dozorca oddz. montażu obud. zmechan. pod ziemią;
- od 1 marca 2000 r. do 31 sierpnia 2001 r. jako sztygar zmianowy oddz. mechan. hydraulicz. pod ziemią;
- od 1 września 2001 r. do 28 marca 2004 r. jako sztygar. zm. oddz. mechan. hydrauliczn. pod ziemią;
- od 29 marca 2004 r. do 28 września 2009 r. jako sztygar zm. oddz. mechanicznego pod ziemią.

W okresie od dnia 27 października 1992 r. do dnia 22 kwietnia 1994 r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową. Wrócił do pracy do dotychczasowego zakładu pracy, na dotychczas zajmowane stanowisko (ślusarz pod ziemią) w terminie 30 dni od jej zakończenia.

Od 5 czerwca 2012 r. ubezpieczony jest zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w C..

W dniu 2 listopada 2020 r. ubezpieczony wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury górniczej bez względu na wiek. Zaskarżoną decyzją z dnia 30 listopada 2020 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania prawa do spornego świadczenia. Organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu łącznie 23 lata, 3 miesiące i 18 dni okresów pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu, w tym okresy poprzedzające odbywanie przez niego zasadniczej służby wojskowej oraz okresy przypadające po jego powrocie do zakładu pracy od odbycia zasadniczej służby wojskowej.

W rozważaniach prawnych Sąd Okręgowy powołał orzecznictwo oraz treść art. 50 e ust. 1- 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2020.53 t.j., dalej: ustawa emerytalna) i uzasadnił, iż kwestia kwalifikacji służby wojskowej do celów emerytalnych, wymaga stosowania przepisów obowiązujących w okresie pełnienia przez ubezpieczonego służby wojskowej, a nie regulacji obowiązującej aktualnie.

Sąd ten wskazał, iż w październiku 1992 r., a więc w miesiącu, w którym ubezpieczony zakończył odbywanie zasadniczej służby wojskowej, obowiązywał

art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 30 stycznia 1969 r. (j.t. Dz. U. z 1963 r. Nr 20, poz. 108 z późn. zm.) zgodnie z którym: „Pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej podjął pracę w zakładzie pracy, w którym był zatrudniony w dniu powołania do tej służby, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w tym zakładzie w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy”.

Sąd wskazał, iż ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową w okresie od dnia 27 października 1992 r. do dnia 22 kwietnia 1994 r. Wrócił do dotychczasowego zakładu pracy w okresie 30 dni od dnia zakończenia

odbycia zasadniczej służby wojskowej. Jednocześnie okresy przed, jak i po odbywaniu przez niego zasadniczej służby wojskowej zostały zaliczone przez organ rentowy do prawa do emerytury górniczej.

Sąd I instancji powołując wyroki Sądu Najwyższego z 3 sierpnia 2016 r. sygn. akt I UK 283/15 i 18 kwietnia 2018 r., sygn. akt III UK 57/17 oraz znajdującą się tam argumentację stwierdził, że skoro ubezpieczony w okresie 30 dni od dnia zakończenia odbywania zasadniczej służby wojskowej, podjął zatrudnienie i wrócił do dotychczasowego zakładu pracy, to nie może być on pozbawiony uprawnień, które by mu przysługiwały, a które wynikają z Kodeksu Pracy oraz przepisów szczególnych. Dotyczy to zwłaszcza kwestii zaliczenia okresu służby wojskowej, jako okresu pracy górniczej przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej z art. 50e ustawy emerytalnej. W związku z tym, Sąd do dotychczas zaliczonego przez organ rentowy okresu pracy górniczej o której mowa w art. 50e ustawy emerytalnej w wymiarze 23 lat, 6 miesięcy i 1 dnia, doliczył ubezpieczonemu sporny okres służby wojskowej od dnia 27 października 1992 r. do dnia 22 kwietnia 1994 r. (542 dni). Wobec tego ubezpieczony legitymuje się wymaganym przepisami stażem pracy górniczej w wymiarze co najmniej 25 lat. Z kolei spełnienie przez ubezpieczonego pozostałych przesłanek nie było kwestionowane.

Sąd Okręgowy uzasadnił, iż w związku z tym, że ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki do przyznania mu emerytury górniczej z art. 50e ustawy emerytalnej, działając na podstawie art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu G. K. prawo do emerytury górniczej od dnia złożenia wniosku.

Apelację od powyższego wyroku złożył organ rentowy i zaskarżając go w całości zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 50 e ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. Nr 162 poz. 1118 z późn. zm).

Powołując powyższe, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego zasługuje na uwzględnienie.

Istotą sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy organ rentowy zasadnie odmówił zaliczenia ubezpieczonemu G. K. okresu służby wojskowej do udowodnionego okresu pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią.

Zgodnie z treścią art. 50 e ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych:

1. prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2.
2. do okresów pracy górniczej, o której mowa w ust. 1, zalicza się także okresy:
 - 1) niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy albo z tytułu choroby zawodowej, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne,
 - 2) czasowego oddelegowania pracowników, o których mowa w art. 50c ust. 1

pkt 6, do zawodowego pogotowia ratowniczego w (...) S.A. w B., w (...) S.A. Oddział (...) w L. lub w okręgowych stacjach ratownictwa górniczego

- bezpośrednio poprzedzone pracą górniczą wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przypadające w czasie trwania stosunku pracy.

3. prawo do emerytury, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem, że pracownik nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wynika, iż ubezpieczony G. K. udowodnił na dzień 27 października 2020 r. okres pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią wynoszący 23 lata, 6 miesięcy i 1 dzień. Ubezpieczony nie udowodnił innego okresu pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią.

W okresie od 27 października 1992 r. do 22 kwietnia 1994 r. ubezpieczony odbywał służbę wojskową. Po zakończeniu służby wojskowej ubezpieczony podjął pracę w tym samym zakładzie pracy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak było jednak podstaw do uznania, że okres odbytej służby wojskowej należy uwzględnić w stażu pracy górniczej, o którym mowa w art. 50 e ustawy emerytalnej.

Należy mieć bowiem na uwadze, iż uregulowana w art. 50 e emerytura górnicza bez względu na wiek jest szczególnym przywilejem, co z kolei uzasadnia restrykcyjny warunek nabycia do niej prawa w postaci legitymowania się okresem 25 lat rzeczywistej pracy pod ziemią w kopalni. Ustawodawca w zamian za rezygnację z przesłanki wieku emerytalnego, zaostrzył warunki stażowe, określając mniej korzystny dla ubezpieczonych sposób obliczania okresów pracy górniczej. Położenie nacisku w art. 50e na wykonywanie pracy nie tylko w pełnym wymiarze czasu pracy, ale także w sposób stały pokazuje, że chodzi tutaj o okres rzeczywistego wykonywania pracy górniczej bez możliwości uzupełniania go w jakikolwiek sposób. Tym samym wskazany w art. 50e okres wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy to okres, w którym górnik rzeczywiście pracował w kopalni pod ziemią, z wyjątkami wskazanymi przez ustawodawcę w art. 50e ust. 2.

W uregulowaniu tym brak jest odniesień do okresów odbywania służby wojskowej.

Jedynie czasowo ustawodawca dopuszczał możliwość zaliczenia okresu zasadniczej służby wojskowej poprzedzonej pracą górniczą i pod warunkiem podjęcia takiej pracy w ciągu 30 dni od dnia zakończenia tej służby, do okresów pracy górniczej, o której mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach, przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej na podstawie przepisów tej ustawy, pracownikom zwolnionym z pracy w ramach restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego, którzy złożyli wnioski emerytalne do dnia 31 grudnia 2002 r., - na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych (Dz. U. Nr 162, poz. 1112 ze zm.) lub do dnia 31 marca 2004 r. - na podstawie art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003 - 2006 (Dz. U. Nr 210, poz. 2037 ze zm.), pod dodatkowymi warunkami, że posiadali co najmniej 15 lat pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy i spełniali warunki określone w art. 49 ustawy o emeryturach

i rentach. Oznacza to, że ustawodawca świadomie wyłączył możliwość zaliczenia okresu zasadniczej służby wojskowej do pracy górniczej warunkującej przyznanie emerytury górniczej bez względu na wiek.

Wprawdzie art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej w obecnie obowiązującym brzmieniu stanowi, że pracownikowi, który w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z czynnej służby podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w dniu powołania do tej służby, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia u tego pracodawcy w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy,

to przepis ten nie stanowi podstawy żądania zaliczenia okresu tej służby przy ustalaniu uprawnień emerytalnych, ponieważ reguluje kwestię uprawnień pracowniczych wynikających ze stosunku pracy, unormowanych w kodeksie pracy.

Reasumując, regulacja ustawowych przesłanek nabycia prawa do wcześniejszej emerytury górniczej, przysługującej bez względu na wiek wyklucza uznanie okresu odbytej służby wojskowej, poprzedzonej pracą górniczą wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, za pracę górniczą w rozumieniu art. 50e ust. 1 ustawy.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, Sąd Apelacyjny, uznając apelację organu rentowego za zasadną, na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i orzekł jak w sentencji.

/-/SSA Gabriela Pietrzyk-Cyrbus